

ses dels *Amaros* al Pinós de Mondòver (xxxvi, 69.20, 71.18), sinó també *La Bolta de Amaro* a la vall de Xixona (xxxv, 86.4). En part hi ha, com sempre, refeció segons cat. *amarg*: *L'Amargo, Barranc de l'Amargo* Lutxent (xxxix, 196.17), probt. < mossàr. *Barranqamaro*; *L'Aigua-amarga* cap al Montsant. *Biniamar* entre Selva i Fornalutx (E. T. C. I, 382) pot ser verament arabisme, però no descartem que vingui d'un mossàr. *Belamar*, VALLUM AMARUM o VALLEM-AMARAM, alterat tal com el *Belefique* granadí tingué variant *Benefique* (< VALLEM FICUUM).

Per a *Amarell* (que apareix dos cops), junt amb *Amarrell* (un cop, llavors a Perpinyà, a. 1430) i en el Llibre Roig de Prats de Molló (a. 1643), f° 60; però veg., més aviat, l'art. *amarell* del *DECat* I, 265.

Amariedo, V. Mariedo

AMBALAT: «in loco vocato a Pug *Ambalat*» en doc. de 1339 (citat a l'*InvlC* VII, 475), crec recordar quelcom de semblant cap a Conflent, però Alart només ho relaciona amb *Odelló*. Se li veu una etimologia amb fonament deficient, si bé raonable: derivat del català *ENVA* (*DECat* s. v.), que ve del cèlt. ANDEBANNOM: d'ací *ambanat, *emb-*, amb evolució anàloga a la d'*envà*, però dissimilació *ambanat* > *ambelat*; en aranès i gascó hi ha un derivat paral·lel *ambanet* (dim.) que donà aran. *embalet*, gascó i llgd. ant. *balet* (PVA_rGc, s. v.), amb la mateixa dissimilació que ací postulem.

Noms pre-romans hispanocèltics que potser s'hi relacionen — a desgrat de les visibles dificultats, òbvies però no conclusives: el NP *Ambatus*: capitost de les guerres cantàbriques, molt freqüent en inscripcions hispàniques (en part *-actus*), però també *ambat-* en una inscripció renana (CIL XIII, 3686, veg. Weisgerber, *Rhen. Germ.-Celt.* 123).

No hi ha prou base per relacionar-hi NLL cat. com *Viladamat*, o *Mas de l'Amat* o *d'Amat* (en els Ports de Beseit), per més que siguin NLL (i en Schulze només veiem *Amatius*, no *-atus*). Però ens crida l'atenció, no sense raó, un *manso Amasat* doc. l'any 1205, prop de Palautordera (*Cart. St. Cugat* III, 372), per la seva semblança amb *AMBASTUS* (Schulze, 345).

¹ Vaga consonància cèltica: *Ambius* i *Ambarrius* en Skok, *Ambitriabus*, *Ambidrauis* en Schulze 30, 542. *Ambasius* 345. Però en el Conflent només hi ha la paronímia amb *Embullà* (cf. s. v. *Bula*), prop de Cornellà (que Ponsich, *Top.*, documenta com *Monte Bullianum* a. 1009 i 1061, semblança ben vaga).

Ambarró, Ambarrot, que ens recorda el celtoide *Ambarrius* de la nota precedent, V. Borró *Ambasils*, V. *Almassils* *L'Ambellera* (Montesa), V. *Abellera* i cf. *Bellera* *Ambelló* (Beniopa), V. *Albelló*

AMBOBICO

Pagesia muntanyenca de Cervera, Mae. (xxviii, 118.25), segurament de AMBO VICOS 'els dos veïnats', paral·lel a *Transàs/Tramessàs* (E. T. C. II, 182-3) < INTER-AMBO-SASSOS, per més que en aquest s'expliqui

més planerament l'omissió de la -s final (¿singular regressiu -o de -os? o per eco de AMBO? Cf. altres descendents de VICOS s. v. *Brics*).

AMBR-

Ajuntem aquí una sèrie de NLL que semblen venir (almenys en majoria) de cpts. del NP aràbic °*Amr*:

L'Ambrraig pda. de Sueca (xxx, 23), ja documentada d'antic (almenys S. XIX): probablement °*Amr Hāḡ* 'Amr el Pelegrí'.

Ambra, que Sanchis Sivera vol identificar (p. 76) amb un *alhambra* (p. 65) poble on hauria nascut un poeta *Abu-Alhamri* (c. 1170) despoblats després de l'expulsió, però aquell el situa a la vall de Pego, i aquest en te. de Xàtiva; com que això no lliga, m'atinc al que vaig oír: *Ambres* pda. de Pego (xxxiii, 106.2), que lliga millor amb °*Amr* o el seu deriv. °*Amr-ús*.

Amambro, rahal entre Benimaclet i Alboràia, ja documentat el 1240 (SSiv.), que sembla provinent de *Ebn °Amr*.

Penya de l'Ambresquida, nom anotat a Lorxa (xxxiii, 62.10): potser de °*Amr el-Qaria* 'Amr el de l'alqueria' amb -d- ultracorrecta? O ¿hi ha alteració d'un °*al(a)m al-Mesquida* 'ruïnes o edifici de la mesquita'? També podria intervenir °*Amr* en l'etimologia de l'antic *Lambroi* on Jaume I va fundar la seva *Pobla d'Oribloï* (prop de Dénia), nom del qual caldrà tractar a part.

Aparentment hi hauria un genitiu plural baix-llatí del NP °*Amr* en el doc. en baix llatí de 1039 relatiu a Aguiló de Queralt, en el qual es parla d'un *Camin Ambrorum* (Miret, *TempH*, 269).

L'hipocorístic àr. °*Amrús* degué donar un NP que figura en docs. aràbics toledans, dels p. p. Gz. Palencia (*Mozárabes* IV, 103, núm. 219); i d'aquí combinat amb *manzal* 'hostal': *Mazarambrox* poble important del p. j. d'Orgaz (Toledo). No tan segur, però almenys per contaminació, el de les Casetes d'*Ambròs*, veïnat del terme de Moixent (xxxii, 186.5), i el cogn. *Amorós* puix que és més corrent entre valencians i mall. que en el Principat. Començant pels *Bancals d'Ambròs* de Fredes (xxvii, 134.10) i *bankál dembrós* a Castell de Castells (xxxiv, 163.19).

L'Ambruret, pda. de St. Jordi del Mae. (llocs on recordo memòria d'un fort o castell) (xxviii, 54.2): deriv. de l'àr. *burḡ* 'torre', probablement d'un plural aràbic *al-burḡāt*: potser *qal'a l-burḡāt* 'castell de les torres'. Cf. infra art. *Borges*.

Ameia, Riu d'~, nom fluvial que es troba en docs. antics d'Argentona i devia estar entre Argentona i Òrrius, i en altres d'anteriors s'anomena allà mateix una *Serra de Amèlia*, a. 931 (BCEC 1903, 222): no ve de l'adotzenat prenom modern *Amèlia*, sinó del femení del nostre NP germànic, que apareix en forma llatina com *Amelius*, cat. *Amill*, oc. ant. *Amielb*: p. ex. *Amelius Vicecomes* [de Carcassona] en una inscripció de c. 950; *Petrus Amelii sacerdos* en una del Ross.